Blogi

Valuuttamarkkinat kasvaneet nopeasti, etenkin Isossa-Britanniassa

Kansainvälinen talous | 16.09.2019 | Ilona Vänni

KIRJOITTAJA



Ilona Vänni
Data-scientist

Maailman massiivisimmat markkinat, valuuttamarkkinat, kasvavat entisestään. Ketkä valuuttakauppaa käyvät eniten, missä ja miksi?

Maailman massiivisimmat markkinat, valuuttamarkkinat, kasvavat entisestään. Markkinoiden kasvu käy selvästi ilmi tarkasteltaessa Kansainvälisen järjestelypankki BIS:n tuottaman globaalin valuutta- ja OTC-johdannaismarkkinakyselyn tuloksia.[1] Kyselyn mukaan valuuttakaupan vaihdon volyymi on kasvanut kolmen vuoden takaisesta reilusta 5 100 mrd. Yhdysvaltain dollarista huhtikuun 2019 lähes 6 600 mrd. dollarin keskimääräiseen päivävaihtoon. Kahdenvälisillä OTC-markkinoilla käydään siis päivittäin 6,6 biljoonan Yhdysvaltain dollarin arvosta valuuttakauppaa. Ketkä valuuttakauppaa käyvät eniten, missä ja miksi?

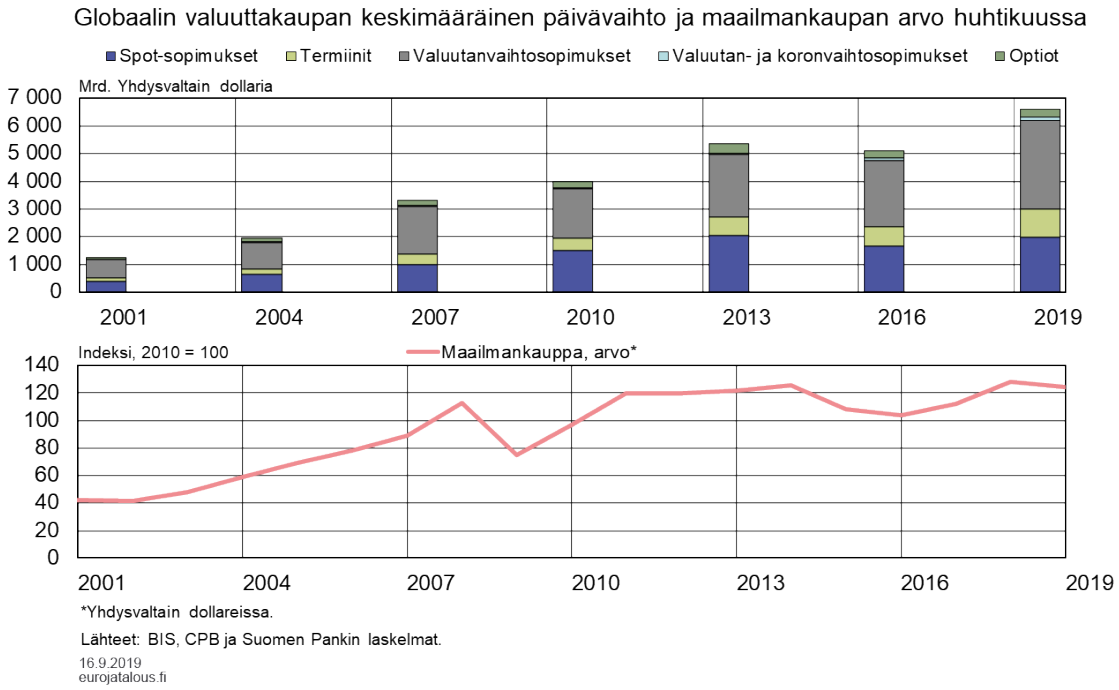
Eivät ainakaan Suomessa, tai ylipäätään Pohjoismaissa, toimivat rahoituslaitokset. Globaalin valuuttakaupan kehityksen vastaisesti kaikissa Pohjoismaissa markkinat ovat hiljentyneet sitten vuoden 2016, Suomessa päivävaihto on jopa puolittunut.[2] Sen sijaan Lontoossa, joka perinteisesti on toiminut globaalin markkinan keskiönä, kaupankäynnin volyymi on kasvanut valtavasti ollen huhtikuussa 2019 jopa 3 600 mrd. dollaria päivässä.

Valuuttakauppa on yksinkertaisimmillaan yhden valuutan ostoa toisella valuutalla päivän kurssilla, spot-kurssilla. Tällaisten spot-sopimusten lisäksi kauppaa käydään vaihtosopimuksilla, termiineillä sekä optioilla, joissa perusajatuksena on sopia etukäteen tulevaisuudessa toteutettavan kaupan ehdoista. Valuutanvaihtosopimukset (FX-swapit) ovat OTC-johdannaisten vaihdetuin instrumenttiluokka kattaen lähes puolet globaalista valuuttakaupasta. Kaksiosaisissa valuutanvaihtosopimuksissa osapuolet vaihtavat yhtä valuuttaa toiseen sopimuksen alkuajankohtana tyypillisesti sen hetkisellä vaihtokurssilla (spot-kurssi). Sopimuksen päättyessä

osapuolet vaihtavat valuuttoja vastakkaiseen suuntaan ennalta sovitulla vaihtokurssilla. Vaihtosopimuksia käytetään pääsääntöisesti valuuttariskeiltä suojautumiseen sekä rahoituksen likviditeetin hallintaan, ja ne ovatkin suosituin instrumentti valuuttakurssimuutoksilta suojautumiseen. Valuutanvaihtosopimuksia solmitaan eniten rahoituslaitosten kesken, ja yleisimmät vastapuolet huhtikuussa 2019 solmituissa vaihtosopimuksissa olivat pankit sekä institutionaaliset sijoittajat. Maantieteellisesti vaihtosopimusten volyymi on kasvanut eniten Isossa-Britanniassa, missä valuutanvaihtosopimusten päivävaihto on arvoltaan noin kolminkertainen verrattuna toiseksi suurimpaan markkina-alueeseen Yhdysvaltoihin.

Valuuttamarkkinoiden toinen nousija on ollut valuuttatermiinit, joiden päivävaihdon arvo on kasvanut n. 300 mrd. dollaria vastaten 43 prosentin kasvua kolmen vuoden takaiseen. Suurin kasvu termiinisopimuksissa on tapahtunut niin ikään Isossa-Britanniassa, missä termiinien päivävaihto on yli kaksinkertaistunut puolen biljoonan dollarin päivävaihtoon. Valuuttatermiinit ovat kahdenvälisiä valuutan myynti-/ostosopimuksia, jotka velvoittavat molempia osapuolia myymään (ostamaan) valuuttaa ennalta sovittuna ajankohtana ennalta sovitulla kurssilla. Valuuttatermiinejä käytetään niin suojaukseen kuin spekulointiinkin. Tavallisesti termiineillä suojataan tulevaisuuden valuuttamääräisiä saatavia valuuttariskiltä, nk. transaktioriskiltä. Kun termiinejä käytetään suojaustarkoituksiin, pyritään minimoimaan mahdollisen kurssilaskun aiheuttamat tappiot. Spekulointitarkoituksessa solmitulla termiinisopimuksella taas pyritään saavuttamaan mahdollisimman suuri tuotto arvaamalla oikein kurssikehityksen suunta.

Kuvio 1.



Edellä mainittujen OTC-johdannaisinstrumenttien rinnalla valuuttamarkkinoiden keskiössä paistattelevat spot-sopimukset, joiden vaihdon kasvu tosin on ollut globaalisti selvästi muita instrumentteja hitaampaa. Lähes kaikkialla maailmassa spot-kaupan vaihto pieneni, mutta Isossa-Britanniassa päivävaihto kasvoi niin paljon, että globaali aggregaattikin kasvoi.

Valuuttamarkkinat ovat kasvaneet valtavasti viime vuosina, etenkin Lontoossa. Ison-Britannian valuuttakaupan kasvu ei kuitenkaan näy Englannin punnan kaupassa, jonka osuus globaalista kaupasta on säilynyt entisellään. Tosin instrumenttikohtaisia eroja on, sillä valuutanvaihtosopimusten osalta Englannin punnan vaihto kasvoi lähes puolella, joka tarkoittaa suurempaa kasvua kuin dollarin tai euron kohdalla on havaittavissa. Muilta osin valuuttamarkkinoiden kasvu on ollut Yhdysvaltain dollarin ja euron vetämää. Näin ollen vaikuttaisi siltä, että mikäli Brexit-äänestyksen jälkeinen punnan kurssin volatiliteetin kasvu on lisännyt kiinnostusta valuuttakurssiriskiltä suojautumiseen, on se kohdistunut nimenomaan valuutanvaihtosopimuksiin.

Asiasanat

dollari, euro, Iso-Britannia, johdannaiset, punta, valuuttamarkkinat